

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของนายวิชัย ชื่นชมพูนุท ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๓๑/๒๕๔๕

วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครวมพลังไทย

ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคเกษตรกรแรงงานไทย เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ต่อมาวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๕ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นพรรครวมพลังไทย ในการจัดตั้งพรรคการเมืองต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” ปรากฏว่าพรรครวมพลังไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรครวม ๔ สาขา เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๕ แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ และผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการแก้ไขหรือจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติมจนกระทั่งถึงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่ครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้อง ถือได้ว่าพรรครวมพลังไทยผู้ถูกร้องได้ดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองได้เพียง ๓ ภาค เมื่อพรรคผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรครวมพลังไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับคณะกรรมการเลือกตั้งมีมติให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรครวมพลังไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)

พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ ดังนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ
รัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรครวมพลังไทย

นายवरพงศ์ กลั่นสุภา หัวหน้าพรรคยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๕
โดยให้การในทำนองว่ายอมรับผิดตามที่ผู้ร้องกล่าวหา แต่เนื่องจากมีเอกสารของพรรคจำนวนมาก
บางฉบับไม่เคยเห็นจึงมีข้อผิดพลาดมาก หัวหน้าพรรคไม่รู้จักรับผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดตั้งสาขาพรรค
ลำดับที่ ๔ การดำเนินการส่วนใหญ่ของพรรคมีเลขาธิการพรรคและผู้อำนวยการพรรคเป็นผู้ดำเนินการ
ทั้งสิ้น หัวหน้าพรรคไม่ค่อยมีเวลาดำเนินกิจการของพรรคและไม่มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำผิดของผู้อื่น
จึงขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยยุบพรรครวมพลังไทย

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณากรณีตามคำร้องนี้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕
มาตรา ๓๕ ได้บัญญัติหลักการไว้ว่า บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ
ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ ๒๗
ข้อ ๑ กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังคง
ใช้บังคับต่อไป ดังนั้นเมื่อมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมืองฯ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยกรณีที่นายทะเบียนพรรคการเมือง
ยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมืองเนื่องจากพรรคการเมืองใดมีเหตุต้องยุบพรรคตามที่กฎหมายระบุไว้
ขณะที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องคณะกรรมการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ และเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว บทเฉพาะกาลมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสาม
และวรรคสี่ บัญญัติให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕
วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช
๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปและบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะกรรมการ
รัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณากรณี
ตามคำร้องนี้ได้

ประเด็นวินิจฉัย

กรณีมีเหตุที่จะตั้งยุบพรรคการเมืองหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๕ อันเป็นวันที่ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองรับรองความถูกต้องของการจัดตั้งสาขาพรรคเพียงสามสาขาในสามภาค ส่วนสาขาที่สี่ไม่รับรอง ประกอบกับหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องยอมรับว่าไม่ได้ดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคให้ครบถ้วนจริงตามที่ผู้ร้องกล่าวหา จึงถือได้ว่าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองให้ครบถ้วนอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาตามบทกฎหมายดังกล่าว กรณีจึงมีเหตุที่จะตั้งให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ชอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะตั้งให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

จึงให้ยุบพรรคการเมือง ตามคำร้องขอของนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ